

*Katekese
ba Oratorio
iha fulan Outubrou*

**Kapela
Maria Auxiliadora
Becchi**

XVIII
Ami Aman

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente kona ba orasaun Ami Aman nia importánsia

Foinsa'e sira komprende orasaun Ami Aman nia konteudu

Foinsa'e sira reza orasaun Ami Aman ho neon no laran tomak

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Filho,

Drama;

Narador: Domingu misa hotu ona, ami fila ba uma tuir dalan, Antonio konta istoria ida, kona ba 'Aman' iha Lalehan no ida be moris ho nia iha rai ne'e.

Antonio: Ha'u hadomi liu ha'u nia papa. Nia ema simples no hadiak sasan aat sira, wainhira ha'u ba besik nia fo hanoin mai ha'u kona oinsa atu sai ema diak iha aban bainrua nian.

Ho ha'u nia papa nia laran diak ne'e ha'u lakohi halo nia laran susar, ba ha'u nia hahalok sira.

João: Ha'u atu konvida ó, orsida ita atu ba pasiar iha timor plaza, maibe ó dehan hanesan ne'e ha'u tauk fali.

Antonio: Ó sei hanoin hetan? Iha tinan hirak liu ba, ha'u halo imi barak laran susar kona ba ha'u nia hahalok ruma. Ida ne'e halo susar aat liu ha'u nia papa. Satan Aman Lalehan nian..

João: Loos duni. Ita nia Aman sira, iha uma ta'u matan mai ita nu'udar Nia tau matan mai ita. Hodi Nia prezensa sira hakiak ita, halo ita moris iha rai ne'e.

Antonio: Ita sorte boot! Apa iha uma hadiak sasan sira be aat. Apa seluk Iha Lalehan hadiak ita nia hahalok be aat.

João: Maibe ita tenki fo hatene ba nia, kona ba nia hahalok aat ne'e!

Antonio: Loos duni João. Ita presisa konfesa.

Narador: Dalan too ona rohan, nune'e dalan mak hakotu Antonio ho João nia dada lia ne'e.

Sagrada Eskritura Mat 6: 5-13

Harohan oin sa

Povu: Amen.

Amlulik: Missa hotu ona, Ita fahe malu namkari ho Kristu nia paz.

Povu: Na'i, ami agradese Ita.

Nune'e mak dehan Misa remata ona, hodi simu bensaun. Dala ruma ita ansi ba ruma, ka hakarak ba lalais iha fatin ruma, ita hanoin simu tiha komunga bele ba uluk ona. Ne'e laloos ida, tamba ita la simu bensaun. Simu komunga ne'e buat seluk ida husi simu bensaun ne'e, tan ne'e tenki rema lai Misa mak bensaun ikus ne'e.

Orasaun Saun Bernardo nian ba Maria Auxiliadora

Guia : Orasaun Saun Bernardo nian

Hotu : Hanoin ba Na'in Feto Virjen Maria, katak ema ida mos seidaok rona, ita boot hewai ema ne'ebé mai husu ita boot nia tulun. Tan ne'e ho laran metin ha'u mai too, o Inan doben, nu'udar ita nia oan sala na'in, ne'ebé hakribit nia sala. Jezús Kristu nia Inan, keta hewai ha'u nia hamulak, maibe rona hodi haraik tulun mai ha'u.

Nain Feto iha Paroquia Mornese
(Madre Mazzarello nia Parokia)

Nune'e ita iha entuziazmu luta hasoru hahalok aat sira moris lor-loron nian. Hahalok aat sira mak hahalok sira be la tuir Evanjllu no homilia be ohin ita rona iha misa.

Rito Final

Rito final kompostu husi

- Avizu se iha no avizu ne'e importante
- Nailulik kumprimenta no fo bensaun ba povu, ne'ebé iha loron no oka-saun ida ne'e hariku hodi espresa iha orasaun no harohan ba povu ka iha okajaun seluk be formula solene liu tan
- Povo nia fahe malu ne'e Diakonu ka Nailulik mak diriji, atu ema ida-idak bele serbisu didiak hodi serbi Na'i, hahi no hanai Maromak.
- Na'ilulik no diakono rein Altar, tuir mai hakru'uk ba altar, hamutuk ho ministru sira seluk se ministru sira iha.

Ritu final, wainhira nailulik reza ona orasaun depois de komuñau nian, diakonu ka ema seluk bele ona fo avizu, se lae amullulik rasik mak hakarak fo avizu.

Se orasaun bensaun ka sei reza formula solene bensaun nian, diakonu bele dehan, hakru'uk ba simu Maromak nia bensaun. Nailulik fo bensaun liu tiha, diákonu, ho taka liman hateke ba povu dehan "Misa hotu ona, ita fahe malu namkari ho Kristo nia paz.

Hafoin, Diakonu hamutuk ho nailulik, venera altar hodi rein altar, hakru'uk ho neon no laran tomak, no husik hela fatin sai lao iha prosisaun. Formula babain nian hanesan tuir mai ne'e:

Harohan atu ramata

Amlulik: Ita harohan...Ami harohan ne'e, hodi Na'i Jesus Kristu nia naran, hamutuk ho Espiritu Santu.

Povu: Amen.

Benção

Amlulik: Maromak hela ho imi.

Povu: Nia iha ami leet. 10

Amlulik: Maromak bele halo hot-hotu haraik bensa ba imi: Padre, Filho, ho Espiritu Santu.

⁵“Wainhira imi reza, keta halo hanesan ema laran makerek sira nebe gosta harohan hodi hamriik iha sinagoga sira no iha prasa. Tebes, Ha'u dehan ba imi, sira ne'e simu ona sira nia kolen. ⁶Maibe, wainhira o harohan, tama iha o nia kuartu laran, taka odamatan hodi harohan sub-subar ba o nia Aman, basa Nia nebe hare buat nebe subar, sei fo o nia kolen. ⁷Wainhira imi reza, keta koalia barak hanesan gentiu sira; sira hanoin katak ho sira nia liafuan bar-barak, Na'i sei rona sira. ⁸Keta halo hanesan sira basa imi nia Aman hatene buat nebe imi kuran molok imi husu ba Nia. ⁹Ne'e duni, harohan nune'e ba: ‘Ami Aman iha lalehan, halo Ita naran sai santo. ¹⁰Halo Ita nia reinu to'o mai ami; halo tuir Ita nia hakarak ba iha rai nudar iha lalehan. ¹¹Haraik aihan loron loron nian mai ami. ¹²Haraik perdua ba ami nia tusan, nudar ami perdua sira nebe iha tusan ho ami. ¹³Keta husik ami monu ba tentasaun, maibe hasai ami housi buat aat.

¹⁴Basa imi perdua karik ema sira nia sala, imi Aman iha lalehan mos sei perdua imi nia sala sira. ¹⁵Maibe imi la perdua karik ema seluk, imi nia Aman mos sei la perdua imi nia sala sira.”

Imi senti saida, wainhira rona Antonio ho João nia diálogo, kompara ho Sagrada eskritura be imi foin rona? Diálogo no Sagrada Eskritura, buat rua ne'e koalia kona aman nia laran diak. Iha sagrada Eskritura, hatoo mai katak orasaun ne'e Jezús mak hanorin, orasaun esperansa nian. Se ita atensaun didiak, orasaun ne'e fahe ba parte rua, ida uluk koalia kona ba Maromak, ne'e mak; Ita naran sai santo, Ita nia reinu, Ita nia hakarak. Daruak koalia kona ita nia esperansa ne'e mak; Haraik aihan loron loron, perdua ba ami nia tusan/sala, Keta husik ami monu ba tentasaun, hasai ami housi buat aat iha orasaun ne'e nia laran iha buat hitu, 3 uluk koalia ba kona ba Maromak no 4 ikus kona ba ita ema nia presiza.

Nune'e orasaun ne'e ita reza iha misa, parte komunga nian. Molok hadame malu no simu Jezús nia isin, ita reza orasaun ida ne'e. Se ita hare buat 7 ne'e, iha orasaun ne'e nia laran, orasaun ne'e hola fatin loos iha misa, atu molok ema simu malu nu'udar maun alin iha Kristu, no simu Jezús iha sira nia isin, harohan uluk ba Aman hodi hahi no hanai ba Nia, hafoin hatoo ita nia esperansa, ka buat hirak be ita hein iha loron-loron. Nune'e Kristu mai iha ita nia moris ka simu Jezús ne'e nu'udar orasaun ne'e nia hatan komunga/ Simu Jezús ne'e nu'udar Aman nia hatan ba harohan ida ne'e, be ita hasa'e dadaun ne'e.

Nune'e, reza liu tiha orasaun Eukaristika, nailulik, taka liman, reza introdusaun ba orasaun Ami Aman. Ho liman nakloke, nia reza orasaun ida ne'e hamutuk ho povu. Nia formula hanesan tuir mai ne'e;

Amlulik: Ho laran metin, ita harohan ba Aman Maromak, nudar Kristu hanorin:

Povu: Ami Aman, iha lalehan, tulun ema atu hahi Ita naran, halo Ita nia reinu to'o mai ami: **8** haraik tulun ba ema atu tuir Ita nia hakarak iha rai nudar iha lalehan. Ohin ne'e, haraik aihan lor-loron nian mai ami, haraik perdua mai ami sala nudar ami perdua ba ema halo aat ami. La bele husik ami monu ba tentasaun, maibe hasai ami hosi buat aat.

Amlulik: Na'i, hasai ami hosi buat aat tomak, haraik dame lor-loron nian mai ami. Ho Ita Boot laran luak, tulun nafatin ami keta monu ba sala. Hadook ami hosi susar tomak atu hein ho laran ksolok Kristu Maksoin fila hikas iha loron ikus.

Povu: **Ita mak Liurai; Ita mak ukun; Ita mak diak tinan ba tinan.**

Amlulik: Na'i Jesus Kristu, nudar Ita katak ba apostolu sira: Ha'u dame hela ho imi, Ha'u dame fo ba imi; keta hamatan mai ami sala, maibe hamatan deit ba Kreda nia fiar. Haraik ba Nia unidade no paz tuir Ita Boot hakarak. Ita be Maromak hamutuk Aman no Espiritu Santu. **Amen.**

Wainhira reza, orasaun ne'e, tenki reza ho konsensia katak reza ho laran tomak, labele liu,ibun mak baku ba mai, maibe neon no laran ne'e iha hela fatin seluk, ka matan oan hanesan toke belit hela iha fatin seluk. Se nune'e karik, ita nia komunga ne'e sei la folin, ita ba tamba ema seluk ba, too iha ne'ebá/ komunga nia oin, ema simu buat be ohin husu, ita husu saida ohin lahatene, nune'e Maromak mos la hatene atu fo saida lerek mai ita.

Ita nia tema katekese nia ohin koalia kona ba, Aman, ita mos la huha katak, oras ne'e ita tama iha fulan outubro, fulan ne'ebé Santa Kreda dedika ba Ita Nain Feto, Jezús nia Inan no ita nia Inan. Nu'udar Inan dala barak liu nia hare ita nia hahalok sira be la monu ba Maromak nia hakarak, wainhira hanesan ne'e nia terus ho nonok. Basa ita mak nia oan sira, hanesan nia rona Simeão nia profesia be dehan surik ida sei sona borus ó nia fuan, nia la hatan maibe nonok deit. (cf Lk 2:35) ita nia hahalok sira mak nu'udar surik.

XX Rito Final

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente kona ba Kristo nia prezensa iha sira nia fuan (neon no laran)

Foinsa'e sira komprende Misa remata ona katak hahu tau iha pratika Evanjellu no homilia

Foinsa'e sira sente Kristo nia prezensa iha nia maun alin sira

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Filho,

Objetu imajem; ema lao namkari, ema halo karidade, fahe ...

Maromak nia futar lia; Jo 14: 27-31

²⁷Dame Ha'u husik ba imi, Ha'u nia dame Ha'u fo ba imi; la'os hanesan mundu fo mak Ha'u fo ba imi. Keta laran susar ba; keta tauk ba. ²⁸Imi rona katak Ha'u hateten ona ba imi: 'Ha'u ba, no Ha'u sei fila fali ba imi.' Imi hadomi tiha Ha'u karik, imi sei haksolok tan Ha'u ba Ha'u Aman, basa Aman boot liu fali Ha'u. ²⁹Ha'u hateten sai buat ne'e kedas ba imi molok nia mosu, atu wainhira nia mosu, imi fiar. ³⁰Ha'u sei la hateten tan buat barak ba imi, basa ukun na'in mundu ne'e nian mai dau-daun ona. Nia la iha kbiit atu ukun Ha'u; ³¹maibe atu mundu bele hatene katak Ha'u hadomi Aman, no oin sa Aman haruka Ha'u, nune'e mak Ha'u halo. Hamriik ba, Ita sai ona housi ne'e!"

Rito final, mak determina ona ita nia, soru mutu iha misa be ita partesiapa dadaun ne'e. Misa remata ona, fila ba uma, la dehan katak ita fila ba ita nia moris uluk nian. Misa remata, ita hela hamutuk iha Igreja laran ne'e mak remata, ita hetan kbiit iha misa ne'e atu troka ita nia moris, muda husi hahalok la justu, laran moras, nsst uluk nian troka an hodi husik moris tuan tama ba moris foun, hodi moris tuir evanjellu no homilia be ita foin rona ne'e.

Ita nia hakaas an moris tuir Maromak nia hakarak, dala ruma ita hetan susar, difisil, la hetan ksolok, nsst ho buat hirak ne'e Jezús fo kora-jem mai ita dehan, maski nune'e "Ha'u husik ba imi, Ha'u nia dame, Ha'u damen Ha'u fo ba imi". Nu'udar ema ita senti susar maibe ema fiar nain ida nafatin konxiente katak Maromak nia dame horik nafatin ho ita.

ran fila fali ba rai promesa nian. Liu husi Kreda nia Sakramentu sira, ita selebra Maromak nia grasa hodi lao iha prosisaun, ho fiar hatudu katak ita lao dadaun ba Aman nia uma. Prosisaun sira iha liturjia, mak iha selebra-saun Eukaristia, iha prosisaun haat be importante. a) prosisaun atu tama, b) prosisaun ba Evanjellu, c) prosisaun ba ofertóriu d) prosisaun ba komunga, iha ne'ebé fiar nain sira forma didiak lao ho dignidade ba simu komunga hafoin fila ba nia tur fatin.

Iha mos prosisaun seluk hanesan; a) prosisaun ba ramos iha domingu ramos nian, b) prosisaun ho Satissimu Sakramentu iha kinta feira Santa wainhira misa hotu ona c) prosisaun ho lilin Paskoa iha kalan Paskoa nian, no d) prosisaun Kristu Futar Isin, nsst

Orasaun ba Maria, Kreda nia Inan no ita fiar nia Inan

N*ain Feto, hakbiit ami nia fiar!*

Loke ami nia tilun atu rona Na'i nia liafuan no atu rekoñese Nia lian be bolu.

Hafanun ami nia lia hakotu be atu tuir Na'i nia ain fatin, atu sai husi ami nia rain rasik no simu ninia promesa.

Tulun ami atu Na'i nia domin bele too mai ami, no ami bele simu ho fiar.

Tulun ami atu ami hasa'e ami an tomak ba Nia no laran metin iha nia domin, liu-liu iha momento difisil nian, iha krus nia lalatak okos, wainhira koko ami nia fiar atu sai tasak.

Hatudu iha ami nia fiar ksolok Moris Hias nian.

Fo hanoin mai ami katak fiar nain sira nunka mesak.

Hanorin ami atu hare buat hotu ho Jezús nia matan, atu nia sai roman ba ami nia dalan. No atu roman fiar nian ida ne'e nafatin hakbiit iha ami,too iha roman dadersan nian be la iha nakukun mak Kristu rasik, Ita nia Oan, ami nia Na'in!

Basilika
Maria Auxiliadora
Torino

Orasaun ba Nain Feto, Inan silensiozu nian

I*nan silensiozu, ida ne'ebé tau matan ba Na'i nia misteriu,*

Soi ami husi ami nia domin be la loos (idola) iha momentu ne'e, ba hirak be haluha hetan kondena.

Purifika pastor sira nia matan ho-matan moos memória nian, Lori fila ami ba hakmatek orijinál nian, nakonu ho orasaun, Kreda be penitente.

Inan be furak, buras husi fidelidade ba knaar lor-loron nian

Hasai ami husi laran todan barukten nian, kuitado ba-an rasik, no defeitu (rende deit).

Taka pastor sira ho laran sadia be halo sira uniforme, atu sira sai ida deit;

Halo ami deskobre ksolok haraik-an nu'udar maun alin nian, atu serbi kreda.

Inan laran-murak ne'ebé taka ami ho pasensia no laran sadia,

Tulun ami atu sunu mohu tiha laran-kraik, lakon pasensia no laran-susar; ba sira ne'ebé la komprende saida mak naran hola parte.

Harohan daet ba Ita nia Oan ba ami nia liman, ami nia ain, ami nia fuan be aat;

Ami bele harii Kreda ho lialoos domin nian.

Nain Feto, ami sei sai Maromak nia Povo, ami lao dadaun ba Maromak nia Reinu. Amen

Papa Francisco

Kapela
Mazzarelli

XIX *Dame*

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente kona ba orasaun Rito da paz nia importánsia
Foinsa'e sira komprende Rito da paz nia konteudu
Foinsa'e sira hatoo damen ba ema seluk ho laran tomak

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Filho,

Objetu: imajem, ema nain rua kaer liman.

Ita hare ema nain rua kaer liman. Kaer liman hatudu katak, ita belun, familia, la hirus malu, nsst. Ita hatene ema nain rua hirus malu, maibe ita haksolok wainhira sira kaer liman, hamnasa midar ba malu, koalia ba malu, lao hamutuk, nsst. Wainhira hanesan ne'e katak, sira dame malu ona, sira hadame malu ita kontente ho sira nia dame ne'e.

Ita sei ba rona Jezús hanorin nia eskolante sira atu ba haklaken eh hadaet damen ne'e ho ema seluk, be sira hasoru. Maibe, konforme ema ne'e, hakarak ka lae simu damen ne'e? Nune'e prepara nia eskolante sira, atu sira la neon kraik, se ema la simu sira, no damen be sira hatoo ne'e sei fila hamutuk ho sira. Ita ba rona evanjellu ne'e;

Lc 10: 1-31

Jesus haruka eskolante na'in hitu nulu resin rua

¹ Ne'e hotu tiha, Na'i fihir eskolante hitu nulu resin rua tan, hodi haruka sira rua rua atu ba uluk iha sidade no fatin sira nebe Nia atu ba. ²Nia dehan ba sira: "To'os boot duni, maibe serbisu na'in sira utoan deit. Tan ne'e, husu to'os na'in ba atu haruka serbisu na'in sira ba Nia to'os. ³La'o ba. Ha'u haruka imi ba nudar bibi oan sira iha asu fuik sira le'et. ⁴Keta lori bukae, kohe eh sandalias. Keta kumprimenta ema ida iha dalan. ⁵Imi tama karik iha uma ida, uluk knanain dehan: **'Dame ba uma ne'e!'** ⁶Iha karik ema dame na'in ida iha neba, **imi nia dame sei horik ho nia; lae karik, sei fila fali ba imi.** ⁷Hela iha uma ne'e ba, han hemu buat nebe sira iha; basa serbisu na'in soi atu simu nia kolen. Keta tama uma sai uma sira. ⁸Imi tama iha sidade ida no sira simu imi karik, han ba buat nebe sira fo ba imi. ⁹Fo isin diak ba ema moras sira iha neba, hodi hateten ba sira: 'Maromak nia reinu besik ona imi' ¹⁰Maibe imi tama iha sidade ida no sira la simu imi karik, sai ba dalan sira ba hodi dehan: ¹¹'Rai rahun mos housi imi nia sidade, nebe belit ba ami nia ain, ami liki tiha ba imi! Maibe imi hatene ba katak Maromak nia reinu besik liu ona. ¹²Liu tiha loron ualu, eskolante sira halibur fali iha uma laran. Tome mos hamutuk ho sira. Odamatan sei taka hela, Jesus mosu hodi hamriik iha sira leet dehan: "Dame hela ho imi!" ¹³Hafoin Nia hateten ba Tome: "Lori o nia limanfuan mai, no hare Ha'u nia liman; lolo o nia liman hodi hatama iha Ha'u nia sorin. O keta laran tos, maibe

du iha lian ida deit, hatudu haksolok iha fuan, hatudu klaru liu tan "komunidade/ ema hotu hamutuk" liu husi lao iha prosisaun ba simu komuãun. Knananuk hananu nafatin too Sakramentu ne'e fahe ba sarani sira hotu, be soim simu Sakramentu ne'e. Se sei iha knananuk agrademen-tu nian, knananuk komuñao nian bele para wainhira sarani sira komunga hotu ona.

Formula hanesan tuir mai ne'e;

Amlulik: Rahun diak ba sira nebe Kristu bolu atu simu nia futar Isin. Maromak nia Bibi Oan nebe kasu mundu nia sala mak ne'e.

Povu: **Na'i, ha'u la soi Ita Boot hiit An mai ha'u laran, maibe Ita Boot liafuan ida deit to'o ona atu soi ha'u.**

Amlulik: Kristu futar Isin.

Povu: **Amen.**

Lao

Lao iha kontestu liturjia, iha tempo prosisaun, tempo Misa atu hahu, atu ba simu komuñau no rein krus iha tempo semana Santa no rein mem-inu Jezús iha tempu Natal nsst. Isin iha kondisaun elegante, nakonu re-speito, furak, no ain laos tebe tun tebe sa'e deit. Lao ho isin kabers laos kleuk ba mai, ulun hateke loos, kalma no hakmatek. Lao halo ita hanoin, nu'udar prepara an, atu ba hasoru Na'i nia domin be iha hela ita nia oin.

Lao ho didiak no ho dignidade! Laos lao ho ansi, maibe lao bai-bain deit. Se diak liu, wainhira atu ba simu komunga lao iha prosisaun, lao nain ruarua, lao ho loloos. Momentu komunga nian, laos ita mai atu hamriik deit iha Na'i nia oin, maibe atu sai ida deit ho Na'i (*communio*). Tamba ne'e tenki ho repeito, hakmatek, no reza iha fuan laran.

Prosisaun

Lalaok ida be lao, iha selebrasaun Sakramento Eukaristia nian mak lao iha prosisaun. Prosisaun ne'e prosesu ida be ema fiar nain sira lao ramerame, lao hamutuk lao ho hakmatek, lao maibe tempo hanesan reza no no hananu hodi simboliza katak ema ne'e peregrina ka hakdalan-lulik.

Lao ne'e; iha liturjia Katóliku hatudu lao husi moris ba mate hafoin lao ba moris rohan laek nian, husi sala ba perdaun no moris foun, husi atan iha rai Ejitu ba rai ne'ebé Maromak promote. Eukaristia nu'udár "Manna husi lalehan," ai-han ba povo Israel wainhira lao iha raifuik ma-

nebe han paun ne'e, nia sei moris ba nafatin; no paun nebe Ha'u sei fo mak Ha'u nia isin rasik, saran ba mundu nia moris." ⁵²Ema Judeu sira haksasuk malu dehan: "Oin sa mak Nia bele fo nia isin mai ita atu han?"

⁵³Jesus hatan ba sira: "Tebes, tebes, Ha'u tebes ba imi: imi la han karik Oan Mane nia isin, imi la hemu karik nia ran, imi sei la hetan moris iha imi. ⁵⁴Ema nebe han Ha'u nia isin no hemu Ha'u nia ran hetan moris rohan laek, no Ha'u sei halo nia moris hi'as iha loron ikus. ⁵⁵Basa Ha'u nia isin aihan duni, Ha'u nia ran tua duni. ⁵⁶Ema nebe han Ha'u nia isin no hemu Ha'u nia ran horik iha Ha'u, no Ha'u horik iha nia. ⁵⁷Nudar Ha'u Aman nebe moris haruka Ha'u mai, no Ha'u moris tamba Aman, nune'e mos ema nebe han Ha'u, sei moris tamba Ha'u. ⁵⁸Ne'e mak paun nebe tun mai housi lalehan; la'os hanesan ida nebe imi nia aman sira han, hafoin sira mate hotu; ema nebe han paun ne'e sei moris ba nafatin." ⁵⁹Jesus hateten lia hirak ne'e iha sinagoga wainhira nia hanorin iha Kafarnaum.

Alin sira, kumuñaun mak hanesan ita rona iha evanjellu ne'e. Ita lao hakbesik ba Kristo atu han nia isin. Dala ruma ita mos hanoin hanesan, Judeu sira hanoin, maibe Jezús eskplika klaru ona katak, nia isin mak aihan no nia ran mak tua. Nune'e ita hakbesik ba altar simu komunga, ita han Jezús nia isin rasik nudar ai-han ba ita isin no klamar. Laos hanesan ai-han be ita han iha uma habosu ba ita nia isin deit. Ita nia tema koalia mai ita, *Komuñaun iha misa*. misa iha parte ne'e; Na'ilulik prepara nia an hodi reza, harohan ho nonok, atu nia soim Simu Kristu nia Isin no Ran. Sarani sira mos halo hanesan, reza ho nonok.

Tuir mai Na'ilulik hatudu ba sarani sira Paun Eukaristia nian, kaer hiit sa'e iha patena ka kaliks nia leten, hafoin konvida sarani sira ba Kristu nia bankete. Hamutuk ho sarani sira, nailulik mos halo aktu haraik an nian usa liafuan husi evanjellu. (Lc7:4)

Ida ne'e (kumuñaun) sarani sira bele hili, maibe nailulik tenki halo, simu Na'i nia Isin husi ostia ne'ebé konsagra/ halulik iha Misa ne'e no mos, se karik iha lisensa, sira; (padre be laos koselebrante iha misa ne'e, diakon no seluk be halao knaar ruma iha misa ne'e, membru comunidade wainhira misa iha konventu, ka sira be halibur hamutuk tan spiritual no pastoral [cf. no. 283]) mos hemu iha kaliks, atu sinal komuñaun nian bele sai klaru liu tan, hola parte iha celebraun sakrifisiu be celebra da-daun ne'e.

Wainhira nailulik simu dadaun Sakramentu,/ komunga dadaun, hahu hananu musika komuñaun nian. knananuk ne'e nia importante mak atu espresa sira be simu komunga ne'e, nia uniaun iha espiritu hodi hatu-

fiar!" ²⁸Tome hatan dehan ba Nia: "Ha'u Na'i, ha'u Maromak!" ²⁹Jesus lia tun teni ba nia: "O fiar tan o hare tiha Ha'u? Ksolok ba sira nebe fiar maski la hare."

³⁰Jesus halo sinal seluk barak tan iha nia eskolante sira oin nebe la hakerek iha livru ne'e. ³¹Maibe sira ne'e hakerek atu imi fiar katak Jesus mak Messias, Maromak nia Oan Mane; nune'e hodi fiar, imi hetan moris hodi Nia naran.

Ita nia tema katekese nian, ohin tama ona Misa parte rito da paz nian katak molok komunga.

Rito da Paz

Rito Damen nian, hanesan Kreda husu dame no unidade ba nia an no ba familia tomak, no mos fiar nain sira hatudu ba malu sira nia uni-aun eklesial no karidade be klean molok hato'o liu husi sakramentu.

Nu'udar sinal damen nian be hatudu ka hatoo ba malu, ninia maneira oinsa atu hatudu ka halo, ne'e mai husi Bispu sira nia konferensia, tuir kultura no costume povu ne'e nian. Ida ne'e, se bele karik, diak liu tan ema ida –idak hato sinal damen nian ba hirak ne'ebé besik liu no ho laran maus.

Na'ilulik, ho liman nakloke, no ho lian makaas reza orasaun *Domine Iesu Christe, qui dixisti (Na'i Jezús Kristu nu'udar ita katak/ dehan ...). iha orasaun ne'e nia rohan, taka liman/ tau liman hamutuk, nia hatoo kumprimetus damen nian hodi hateke ba povu no dehan, Pax Domini sit semper vobiscum (Na'i nia dame hela nafatin ho imi). Povu hatan, Et cum spiritu tuo (No hela mos ho ita). Hafoin, wainhira presiza, Na'ilulik ka Diakonu dehan tan, Offerte vobis pacem (Hadame malu ho Kristu nia paz). Ita hotu rame-rame fo liman ba malu (Hadame malu ho Kristu nia paz). Ita hotu rame-rame fo liman ba malu (fó-liman) liu-liu sira be hamriik iha ó nia sorin/ besik ó.*

Na'ilulik foti ostia no fera/ fahe ba rua iha patene nia leten/laran. Nia tau ki'ikoan ida iha kaliks laran, hodi dehan neineik (hodi kahur malu/saida ida deit ida ne'e). Tempu hanesan povu hahu hananu ka reza *Agnus Dei povu hananu. Hanesan tuir mai ne'e;*

Povu: Maromak nia Bibi Oan be kasu mundu nia sala, hanoin ami.

Maromak nia Bibi Oan be kasu mundu nia sala, hanoin ami.

Maromak nia Bibi Oan be kasu mundu nia sala, haraik dame mai ami.

Rito da paz iha Misa, molok simu komunga. Hanesan Jezús dehan iha Evanjellu, ita ida-idak mak Kristu nia eskolante, atu oferese Kristo nia damen ba maluk sira. Se sira la simu karik ne'e laos ita nia sala, maibe ita

keta moe ka tauk atu lolo ita liman ba ema ida ita koñese eh lae be hamriik besik eh iha ó nia sorin, oferese Na'i nia damen be ó iha ka simu ne'e ba nia. Nune'e ó bele haksolok tan ó biban oferese ka simu damen husi ida be hamriik iha ó nia sorin ne'e.

Wainhira, reza orasaun Maromak nia bibi oan, Ita Maksoin haraik tan Nia dame ba ó, tanba ó foin lolo ó liman ba ema seluk. Se karik ema ne'e imi rua hirus malu karik, keta moe lolo deit, se lae karik keta simu komunga, tan ó rai hela hirus ka hirus dadaun ba ema ida hodi la hadame ho nia iha misa ne'e.

Karik susar ba ó atu halo ida ane'e, iha rajaun ruma, keta hahula husu tulun ba Nain Feto, atu tulun ó hodi bele hadame ó ho ida ne'ebé ó la gosta ne'e. Wainhira ó reza ka harohan karik Nain Feto rona ó nia orasaun ne'e basa nia mak inan no modelu see tilun nian.

Orasaun ba Nain Feto, Inan see tilun nian

Maria, feto see tilun nian, loke ami nia tilun; haraik mai ami raronak ba Ita Oan nia liafuan
Jezús iha liafuan rihun ba rihun iha mundu ne'e nia leet; tulun ami atu ami rona realidade be ami hela ba, ba ema ida-idak be ami hasoru, liu-liu sira be kiak, terus, iha susar laran.

Maria, Feto desizaun nian, haroman ami nia neon no ami nia fuan, atu ami obedese, la ho laran rua-rua, ba Ita Oan Jezús nia liafuan; haraik mai ami aten brani atu deside, laos lori an lao mesamesak, maibe husik ema seluk guia ami nia moris.

Maria, feto asaun nia, haraik tulun mai ami, atu ami nia liman no ain book an "lao lalais" ba hasoru sira seluk, lori Ita Oan Jezús nia karidade no domin ba sira, atu lori roman Evanjellu nian ba mundu, nu'udar Ita halo. Amen.

POPE FRANCIS

XX Komuñau

Objetivu

Foinsa'e sira konxiente kona Kristo nia prezensa iha Eukaristia

Foinsa'e sira komprende komunga katak sa?

Foinsa'e sira sente Kristo nia prezensa iha Ostia Santa

Prosesu

Orasaun: Hodi Padre, hodi Filho,

Objetu imajem, ema forma ba simu komunga

Ita haree, imajem ema forma hakbesik an ba Padre, madre no ministru be fahe komunga. Husi hahu too rito da paz nian, ita aprende kona ba hamriik, tuur hakneak, halo sinal kruz, nsst. Misa iha parte komunga nian, mak lao. Ita lao hakbesik, padre lori Jezús futar isin mai besik ba povu, katak sai husi altar, maibe sira la ba tuir ita ida-ida, ita mos sai husi ita nia fatin lao hakbesik, atu simu Jezús. Depois mak ita hare lao katak sa? Oras ne'e ita sei rona uluk Jezús nia laran sadia ba ema hodi fo han ba sira.

Jo 6: 41-59

⁴¹Ema Judeu sira muramura ba Jesus tamba Nia dehan: "Ha'u mak paun nebe tun mai housi lalehan." ⁴²Sira hateten: "Nia la'os Jesus, Jose nia Oan? Ita hatene Nia aman no inan. Nusa mak nia bele dehan: 'Ha'u tun mai housi lalehan?'" ⁴³Jesus hatan ba sira dehan: "Keta muramura ba malu. ⁴⁴Ema ida la bele hakbesik Ha'u wainhira Ha'u Aman nebe haruka Ha'u mai la dada nia; no Ha'u sei halo ema ne'e moris hi'as iha loron ikus. ⁴⁵Hakerek nanis ona iha Profeta sira: 'Maromak sei hanorin sira hotu. Ema hotu nebe rona housi Aman hodi aprende housi Nia, ema ne'e hakbesik Ha'u. ⁴⁶Ema ida seidaok hare Aman. Ida nebe mai housi Maromak, Nia deit mak hare ona Aman. ⁴⁷Tebes, tebes, Ha'u dehan ba imi: ema nebe fiar hetan moris rohan laek. ⁴⁸Ha'u mak paun moris nian. ⁴⁹Imi nia bei ala sira han mana iha rai fuik maran, no sira mate ona. ⁵⁰Ne'e mak paun nebe tun housi lalehan, atu ema nebe han paun ne'e sei la mate. ⁵¹Ha'u mak paun moris nian nebe tun mai housi lalehan. Ema